

Asia: VN/25792/2024

1) Luonnos valtioneuvoston asetukseksi jakeluvelvoitteen joustomekanismista sekä 2) luonnos valtioneuvoston asetukseksi maankäyttösektorin toimien voimaantulosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Neova Oy kiittää mahdollisuudesta lausua jakeluvelvoitteen joustomekanismin asetusluonnoksesta. Neovan näkökulmasta jakeluvelvoitteen joustomekanismi on tärkeä avaus, jolla edesautetaan maankäyttösektorin hillintätoimien syntymistä ja kysyntää markkinaehtoisesti. Jakeluvelvoitteen joustomekanismilla on uskottavasti ja läpinäkyvästi toteutettuna mahdollisuus toimia esimerkkinä kustannustehokkaasta ilmastotoimesta myös Suomen rajojen ulkopuolella.

Maankäyttösektoriin kuuluva luontopohjainen hiilensidonta on energiatehokas ja luonnollinen menetelmä, jossa hiilensidontaan on yhdistettävissä biodiversiteetin näkökulma esimerkiksi ennallistamisen keinoin. Se on myös osallistava, tasa-arvoinen ja vaikuttavuudeltaan laaja menetelmä. Kun tekninen hiilidioksidin talteenotto on harvojen teollisuuden toimijoiden investointeihin perustuvaa liiketoimintaa, orgaanisen hiilensidonnan mahdollisuuksia on jokaisella maanomistajalla. Luontopohjaisen hiilensidonnan osallistava vaikutus edesauttaa myös sen yleistä hyväksyntää – ei vain harvojen liiketoimintaa, vaan monien vastuunkantoa.

Hiilidioksidin talteenoton teknologiset ratkaisut johtavat toistaiseksi hiilidioksidin vientiin pois Suomesta ja säilömisen merenpohjan sedimentteihin ulkomaisten toimijoiden toimesta, jolloin teknisen hiilensidonnan arvonluonnista merkittävä osa siirtyy Suomen kansantalouden ulkopuolelle. Luontopohjainen hiilensidonta sitoo ilmakehästä hiilidioksidia samalla tavalla kuin tekninen hiilensidonta ja se tarjoaa merkittävästi skaalautuvan työkalun Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Koska Suomella on merkittävä maapinta-ala, joka sisältää mahdollisuuksia luontopohjaiseen hiilensidontaan, on tämän edistäminen jakeluvuorituksen joustomekanismin avustamana Suomen etu.

Maankäyttösektorin hillintätoimet vaativat lähtökohtaisesti taakanjakosektorin hillintätoimia pidemmän aikajakson päästövähennysten syntymiseen ja koska hillintätoimen voi kohdistaa jakeluvuoritukseen vasta päästövähennysten toteuduttua, tulisi maankäyttösektorin toimien astua voimaan samassa yhteydessä jakeluvuorituksen joustomekanismin kanssa. Näin ns. pidemmän kypsymsajan vaatimat maankäyttösektorin hillintätoimihankkeet saadaan käyntiin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Neovan näkökulmasta, osin bioenergian kestävyys todentamiskokemuksiin pohjautuen, joustomekanismitoimien todentaminen ja todentamisen resursointi tulee muodostumaan pullonkaulaksi. Toiminnan sujuvoittamiseksi niiden hillintätoimihankkeiden osalta jotka omaavat jonkin soveltuvan sertifikaatin (esim. Verra, Gold Standard jne.), tulisi todentamisessa soveltaa kevennettyä menettelyä.

Kommentit asetusluonnoksen pykäliin:

1 § Hyväksyttävät joustomekanismitoimet

Neova pitää laajaa esimerkkilistausta hyväksyttävistä joustomekanismitoimista

lähtökohtaisesti hyvänä asiana, mutta varsinainen painoarvo tulee kohdistaa siihen, täyttääkö hillintätoimi jakeluvuolitoimissa määritetyt vaatimukset ja jakeluvuolitoimien joustomekanismin uskottavuuden vuoksi erityishuomiota tulisi kohdistaa hillintätoimihankkeiden perusurien määrittämiseen, lisäisyyden arviointiin ja hiilivuodon välttämiseen. Esimerkinomaisesti metsien kiertoaikojen pidentäminen hillintätoimena ei täytä hiilivuodon välttämisen ehtoa, koska hakkuista pidättäytyminen tietyllä metsäpalstalla ohjaa Suomen metsäteollisuuden puun kysynnän seuraavalle metsäpalstalle.

7 § Kumoutumisriskireservi

Neovan näkökulmasta asetusluonnoksessa esitetty maankäyttösektorin hillintätuloksia koskeva 20%:n kumoutumisriskivaatimus ja kumoutumisrekisterin käyttö on tarpeellinen uskottavan joustomekanismin luomiseksi ja tämä on myös linjassa vapaaehtoisen hiilimarkkinan hyvien käytäntöjen kanssa (esimerkiksi Core Carbon Principles 2024). Mahdollisuus palauttaa kumoutumisriskirekisteriin siirretyt ja toimikauden jälkeen käyttämättömäksi jääneet hillintätulokset takaisin jakelijalle nähdään tärkeänä mekanismina, joka kannustaa toimijoita välttämään hillintätulosten kumoutumista toimikauden aikana.

Kaattari Jarkko
Neova Oy